

Europejski Przegląd Sądowy

M I E S I Ę C Z N I K

5
(224)

maj
2024

MAGDA KRZYŻANOWSKA-MIERZEWSKA

Europejska Konwencja o ochronie praw człowieka
i podstawowych wolności w Polsce
– refleksje po trzydziestej rocznicy ratyfikacji

ELIZA RUTYNOWSKA

Unijny miecz Damoklesa: przyszłość standardów
unijnych na nowej mapie polskiej praworządności
w kontekście mechanizmu warunkowości

WOJCIECH GIERZEWSKI

Wprowadzające w błąd oznaczanie produktów
żywnościowych przy użyciu znaków towarowych
– uwagi na tle rozporządzenia nr 1169/2011

www.wolterskluwer.pl

www.czasopisma.wolterskluwer.pl

CENA 99 ZŁ (W TYM 8% VAT)
Indeks 206261

Wolters Kluwer

JAK ZBUDOWAĆ NOWOCZESNE SĄDOWNICTWO I PROKURATURĘ?

RZĄDY PRAWA WSZYSTKICH SPRAWA

SPOŁECZNE PROJEKTY USTAW SŁUŻĄCE ODBUDOWIE WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

 Wolters Kluwer

Szeroka koalicja organizacji pozarządowych oraz prawników połączyła siły i stworzyła wspólną koncepcję tego, jak zbudować nowoczesne sądownictwo i prokuraturę.

W książce zaprezentowano opracowane i opublikowane w latach 2023–2024 projekty ustaw z uzasadnieniami:

- o Krajowej Radzie Sądownictwa,
- Prawo o ustroju sądów powszechnych,
- o uregulowaniu skutków uchwał Krajowej Rady Sądownictwa podjętych w latach 2018–2024 – przygotowane przez zespół ekspertów Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia”, a także
- o Trybunale Konstytucyjnym oraz przepisy wprowadzające ustawę o Trybunale Konstytucyjnym – przygotowany przez zespół ekspertów prawnych Fundacji im. Stefana Batorego,
- Prawo o ustroju prokuratury – przygotowany przez zespół ekspertów Stowarzyszenia Prokuratorów „Lex Super Omnia”.

Ponadto w zbiorze zamieszczono projekt ustawy o Sądzie Najwyższym z uzasadnieniem założeń, przedstawiony na Kongresie Prawników Polskich 24 czerwca 2023 r. w Gdańsku, po dyskusji i opracowaniu przez zespół sędziów Izby Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego, powołanych na stanowiska przed 2018 r.

Projekty społeczne powstały w ramach działań obywatelskich. Są wkładem środowisk prawniczych skupiających osoby świadome odpowiedzialności za losy kraju w budowanie nowoczesnego państwa prawa, które stoi na straży wolności i praw wszystkich obywateli.

Wolters Kluwer

**ZAMÓW KSIĄŻKĘ Z RABATEM 20% W KSIĘGARNI PROFINFO.PL
W FORMULARZU ZAMÓWIENIA WPISZ KOD: WKZA20**

Kilka refleksji rocznicowych

Dwudziesta rocznica przystąpienia Polski do Unii Europejskiej skłania do różnych refleksji. Szczęśliwie nasz kraj powrócił niedawno do grona państw członkowskich zaangażowanych w dokonywane lub planowane przemiany dla sprostania wyzwaniom, przed jakimi stanęła Unia.

Członkostwo w UE stało się dla Polski potężnym impulsem modernizacyjnym i czasem rozwoju gospodarczego. Spotyka się niekiedy zdanie formułowane jako zarzut: „Nie do takiej Unii przystępowaliśmy”. Trzeba się z tym stwierdzeniem zgodzić, choć niekoniecznie z intencjami, jakie za nim stoją. Nie sposób było rzeczywiście przewidzieć pandemii koronawirusa ani tego, że blisko granic Unii wybuchnie brutalna wojna, co zmusza tę organizację do zmiany priorytetów i przeznaczania znacznych środków finansowych na cele obronne, czy też, że dojdzie do brexitu.

Ambitne plany przyjęcia nowych państw do UE w perspektywie zapewne kilku, a raczej kilkunastu lat oraz zachodzące przemiany wewnątrz i na zewnątrz Unii uzasadniają potrzebę reform ustrojowych, o których dyskusja jest już od pewnego czasu (por. Obecny stan debaty nad reformą ustroju Unii Europejskiej, EPS 2024/1). W exposé wygłoszonym w Sejmie pod koniec kwietnia 2024 r. Minister Spraw Zagranicznych poświęcił wiele uwagi miejscu „silnej Polski w silnej Unii Europejskiej”. Opowiedział się m.in. za wspieraniem „realistycznej reformy Unii”, nie wykluczając także aprobaty dla zmiany traktatów, jeśli część państw członkowskich uzależni od niej zgodę na dokończenie rozszerzenia. „Staniemy wtedy jako kraj przed dylematem: czy zgodzić się na reformę traktatową, w której być może będziemy musieli zawrzeć kompromisy, czy zamknąć drogę do członkostwa naszym wschodnim i południowym sąsiadom, których akcesja jest dla nas korzystna”.

Unia znajduje się niewątpliwie w fazie zmian. Tak się składa, że podobnie jak bezpośrednio po akcesji Polski do Unii w 2004 r., również i teraz zbliżają się wybory do Parlamentu Europejskiego. Parlament także zmienił się w ciągu dwudziestu lat, stając się razem z Radą UE instytucją współtworzącą prawo unijne oraz kontrolującą Komisję Europejską. Kandydatury na polskich posłów do PE zgłaszane przez poszczególne partie polityczne nie napawają niestety optymizmem. Zbyt rzadko bierze się pod uwagę to, czy kandydaci wyróżniają się znajomością problematyki unijnej i gotowością do pracy zarówno dla Unii, jak i dla Polski. Zbyt często natomiast o umieszczeniu na listach kandydatów decydują inne motywy i „zasługi” budzące niekiedy niesmak. Trzeba sobie życzyć, aby wyborcy zapewнили godny udział polskich posłów w nowej, trudnej kadencji Parlamentu Europejskiego.

Profesor Stanisław Biernat
Redaktor Naczelny „EPS”

Some Anniversary Reflections

The 20th anniversary of Poland's accession to the European Union leads to certain reflections. Luckily, our country has recently returned to the group of Member States involved in ongoing or planned transformations to meet the challenges facing the Union.

EU membership became a powerful impulse for modernisation and a period of economic development for Poland. Sometimes, we hear the accusation that this is not the Union we joined. One has to agree with this statement, but not necessarily with the intentions behind it. In fact, it was impossible to predict the coronavirus pandemic or a brutal war breaking out near the EU's borders, forcing the Union to shift its priorities and allocate significant financial resources for defence purposes, or that Brexit would occur.

Ambitious plans for the accession of new countries to the EU in the horizon of probably a few or rather ten to twenty years, as well as the continuing changes inside and outside the Union justify the need for political reforms, which have been discussed for some time now (see: The Current State of the Debate on the Reform of the European Union's Institutional System, EPS 2024/1). In his parliamentary address at the end of April 2024, the Minister of Foreign Affairs paid much attention to the position of “a strong Poland in a strong European Union.” He presented arguments, inter alia, for supporting a “realistic reform of the EU,” while not excluding the acceptance of amendments to the Treaties if some member states will make it a prerequisite for completing the enlargement process. “As a country, we will then face a dilemma: to accept the Treaties reform, which might involve some compromises, or to prevent our Eastern and Southern neighbours from acceding to the EU, while such accession would be of benefit to us.”

Without doubt, the Union is in a phase of change. As was the case directly after Poland's accession to the Union in 2004, the elections for the European Parliament will take place soon. The Parliament has also changed over twenty years, becoming – together with the Council of the European Union – the institution involved in the EU-law making process and controlling the European Commission. Unfortunately, Polish candidates for MEPs selected by individual political parties do not inspire optimism. Knowledge of EU issues possessed by the candidates and their readiness to work both for the Union and for Poland are too rarely taken into account. At the same time, other motives and sometimes loathsome “merits” pretty often determine the position on candidate lists. It is to be hoped that voters will ensure that Polish MEPs would make a noteworthy contribution to the next difficult term of office of the European Parliament.

Professor Stanisław Biernat
‘EPS’ Editor-in-Chief

Materiały do publikacji powinny zostać przesłane pocztą elektroniczną. Objętość nadesłanych tekstów nie powinna przekraczać 25 000–30 000 znaków ze spacjami. Teksty muszą mieć tytuł, abstrakt w języku polskim (o objętości około 800 znaków), śródtytuły, podsumowanie, słowa kluczowe, przypisy opracowane w tradycyjny sposób – na dole strony, krótką notkę o autorze oraz adres e-mailowy do korespondencji. Autor może zaproponować tłumaczenie na język angielski tytułu tekstu, abstraktu oraz słów kluczowych. Należy także podać (w przypisie) informacje o źródłach finansowania danej publikacji, takich jak np. granty krajowe, międzynarodowe, dotacje fundacji, stowarzyszeń lub instytucji komercyjnych. Do tekstu należy dołączyć bibliografię załącznikową. Przekazując tekst do redakcji, Autor przenosi na Wydawcę wyłączone prawo do jego publikacji (prawa autorskie i wydawnicze). Redakcja zastrzega sobie prawo skracania tekstów, zmiany tytułów, śródtytułów oraz poprawek merytorycznych i stylistycznych, również w wersji angielskiej. Materiały niezamówione nie będą zwracane.

Warunkiem publikacji jest odesłanie uprzednio podpisanej umowy z Wydawnictwem. Podstawowe zasady recenzowania nadesłanych tekstów oraz wymagania dla Autorów dotyczące ghostwritingu są dostępne na stronie: <http://www.wolterskluwer.pl/proces-publikacji-w-czasopiśmie>.

Redakcja uprzejmie informuje, że za publikację w „Europejskim Przeglądzie Sądowym” nie są wypłacane honoraria autorskie.

Przedruk materiałów publikowanych w „Europejskim Przeglądzie Sądowym” wymaga zgody Wydawcy.

Niedozwolone jest cytowanie wyimków publikacji bez powołania się na źródło.

Wersją podstawową (referencyjną) czasopisma jest wersja papierowa.

Za publikację na łamach „Europejskiego Przeglądu Sądowego” Autor otrzymuje 40 pkt (zgodnie z załącznikiem do komunikatu Ministra Nauki z 5.01.2024 r. w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych, wydanego na podstawie art. 267 ust. 3 ustawy z 20.07.2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz.U. z 2023 r. poz. 742 ze zm.).

Miesięcznik jest ujęty w międzynarodowej bazie European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (ERIH+).

spis treści

ARTYKUŁY I ROZPRAWY

Magda Krzyżanowska-Mierzewska

Europejska Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w Polsce – refleksje po trzydziestej rocznicy ratyfikacji 4

Eliza Rutynowska

Unijny miecz Damoklesa: przyszłość standardów unijnych na nowej mapie polskiej praworządności w kontekście mechanizmu warunkowości..... 19

Wojciech Gierszewski

Wprowadzające w błąd oznaczanie produktów żywnościowych przy użyciu znaków towarowych – uwagi na tle rozporządzenia nr 1169/2011..... 27

KAMIENIE MIŁOWE ORZECZNICTWA – UNIJNE PRAWO ENERGETYCZNE

Ilona Przybojewska

Pomoc państwa w sektorze jądrowym w kontekście reguł unijnej polityki energetycznej i środowiskowej – komentarz i wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 22.09.2020 r., C-594/18 P, Republika Austrii przeciwko Komisji Europejskiej (Hinkley Point C) 36

UNIJNE ORZECZNICTWO SĄDÓW POLSKICH

Orzecznictwo Sądu Najwyższego (Michalina Szpyrka)..... 53

Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego (Robert Talaga)..... 55

Table of contents

ARTICLES AND DISSERTATIONS

Magda Krzyżanowska-Mierzewska

European Convention for the Protection of Human Rights

and Fundamental Freedoms in Poland

– Reflections on the 30th Anniversary of the Ratification..... 4

Eliza Rutynowska

The EU's Sword of Damocles: the Future of the Union's Standards

on the New Map of Poland's Rule of Law in the context

of the Conditionality Mechanism 19

Wojciech Gierszewski

Misleading Food Labelling with Trademarks – Comments against

the Background of Regulation no. 1169/2011 27

CASE LAW MILESTONES – EUROPEAN ENERGY LAW

Ilona Przybojewska

State Aid to the Nuclear Power Sector in the Context of the Rules

of the EU Energy and Environmental Policy

– Commentary and Judgment of the Court of Justice

of 22 September 2020, Case C-594/18 P, Republic of Austria

v European Commission (Hinkley Point C)..... 36

EU-RELATED CASE LAW OF POLISH COURTS

Case law of the Supreme Court

(Michalina Szpyrka)..... 53

Case law of the Supreme Administrative Court

(Robert Talaga)..... 55

Rada Naukowa

JAN BARCZ
PAUL CRAIG
PEDRO CRUZ VILLALÓN
WŁADYSŁAW CZAPLIŃSKI
JACQUELINE DUTHEIL DE LA ROCHERE
TADEUSZ ERECIŃSKI
LECH GARDOCKI
LESZEK GARLICKI
ZBIGNIEW HAJN
ROMAN HAUSER
PIOTR HOFMAŃSKI
KOEN LENAERTS
LESZEK LESZCZYŃSKI
EWA ŁĘTOWSKA
HANNA MACHIŃSKA
INGOLF PERNICE
TERESA ROMER
MATTHIAS RUFFERT
MAREK SAFJAN
WALERIAN SANETRA
RYSZARD SKUBISZ
JANUSZ TRZCIŃSKI
ANDRZEJ WASILEWSKI
BRUNO DE WITTE
ANDRZEJ WRÓBEL
MIROSLAW WYRZYKOWSKI

Kolegium Redakcyjne

Stanisław Biernat – redaktor naczelny
Agnieszka Grzelak
Ireneusz C. Kamiński
Krystyna Kowalik-Bańczyk
Justyna Maliszewska-Nienartowicz
Monika Namysłowska
Nina Półtorak
Maciej Szpunar
Anna Popławska – sekretarz redakcji
tel. +48 668 618 563
e-mail: anna.poplawska@wolterskluwer.com

Redaktor języka angielskiego
Katarzyna Paluch

Dyrektor Działu Publikacji Periodycznych
Klaudia Szawłowska
klaudia.szawlowska@wolterskluwer.com
Sekretariat: czasopisma@wolterskluwer.pl
<http://www.czasopisma.wolterskluwer.pl/europejski-przeglad-sadowy/>

Sprzedaż i prenumerata:

Księgarnia internetowa Wolters Kluwer Polska
www.Profinfo.pl – tel. +48 732 122 863
lub infolinia 801 044 545,
e-mail: PL-prenumerata@wolterskluwer.com
Ruch – tel. 22 693 70 00 lub 801 800 803,
Kolporter – tel. 801 404 044,
GLM – tel. +48 504 914 773,
Garmond – tel. 22 837 30 08

Nakład 450 egz.

Wydawca

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

www.wolterskluwer.pl

Magda Krzyżanowska-Mierzewska

Autorka jest radczynią prawną (OIRP Gdańsk), emerytowaną prawniczką w Sekretariacie Europejskiej Komisji Praw Człowieka i w Kancelarii Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (1993–2018), członkini Zespołu Ekspertów Prawnych Fundacji Batorego.

Europejska Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w Polsce – refleksje po trzydziestej rocznicy ratyfikacji

Słowa kluczowe: praworządność, skarga indywidualna, europejska Konwencja o ochronie praw człowieka, Europejski Trybunał Praw Człowieka, ochrona praw człowieka, zawody prawnicze

Przypadająca w 2023 r. trzydziesta rocznica ratyfikacji europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności¹ przez Polskę była naturalną okazją dla sporządzenia bilansu działania i skuteczności Konwencji w Polsce. Taki bilans nie został dokonany przez władze publiczne, tym bardziej że stosunek do Konwencji większości parlamentarnej i wyłonionej z niej władzy wykonawczej był w latach 2015–2023 zdecydowanie negatywny, a ostatecznie przybrał postać orzeczenia upolitycznionego Trybunału Konstytucyjnego, kwestionującego, w nieistniejącym trybie, skuteczność Konwencji w polskim systemie prawa. Artykuł zachęca do kontynuacji refleksji nad przyszłością Konwencji w Polsce, przeprowadzonej w numerach specjalnych „Europejskiego Przeglądu Sądowego”², zawiera propozycje przedsięwzięć badawczych i organizacyjnych, które mogłyby przyczynić się do wzmocnienia osłabionego znaczenia Konwencji w polskim systemie prawa.

1. Wprowadzenie

Rok 2023 był szczególny dla europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, dlatego że przypadła w nim trzydziesta rocznica jej ratyfikacji przez Polskę. Minęło także trzydzieści lat od wejścia w życie prawa do skargi indywidualnej na naruszenie przez polskie władze publiczne praw gwarantowanych przez Konwencję w odniesieniu do „czynów, decyzji i faktów”, które nastąpiły po 1.05.1993 r.³ Ta rocznica – tak, jak stało się z poprzednimi

okrągłymi rocznicami⁴ – mogła w naturalny sposób stać się okazją do podjęcia próby bilansu dotyczącego ewolucji ochrony

for Human Rights to receive petitions addressed to the Secretary General of the Council of Europe from any person, non-governmental organisation or group of individuals claiming to be the victim of a violation by Poland of the rights set forth in the said Convention through any act, decision or event occurring after 30 April 1993”, <https://www.coe.int/en/web/conventions/by-subject-matters?module=declarations-by-treaty&numSte=005&codeNature=0> (dostęp: 23.03.2024 r.). Tekst polski: Oświadczenie Ministra Spraw Zagranicznych RP z dnia 1 marca 1993 r., zarejestrowane w Sekretariacie Generalnym w dniu 16 marca 1993 r. – Or. Fr.: „Rząd Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z artykułem 25 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., oświadcza, że uznaje na okres trzech lat, począwszy od dnia 1 maja 1993 r., kompetencję Europejskiej Komisji Praw Człowieka do przyjmowania petycji skierowanych do Sekretarza Generalnego Rady Europy od każdej osoby, organizacji pozarządowej lub grupy osób, które twierdzą, że padły ofiarą naruszenia przez Polskę praw określonych w wymienionej Konwencji poprzez jakikolwiek akt, decyzję lub zdarzenie mające miejsce po dniu 30 kwietnia 1993 r.”.

4 Zob. np. A. Wiśniewski, *The Impact of the European Convention of Human Rights on the Polish Legal System*, „Polish Review of International and European Law” 2020/1, s. 153; B. Gronowska, P. Sadowski (red.), *25-lecie wejścia w życie Europejskiej Konwencji Praw Człowieka w Polsce*, Toruń 2022, *passim*; 25. rocznica ratyfikowania przez Polskę Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/25-rocznica-ratyfikowania-przez-polske-europejskiej-konwencji-praw-czlowieka> (dostęp: 22.03.2024 r.).

1 Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm. – dalej Konwencja.

2 „Europejski Przegląd Sądowy” 2023/11 i 2023/12. Konferencja „30 lat członkostwa Polski w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka”, współorganizowana przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego, Okręgowe Izby Radców Prawnych w Gdańsku, Łodzi, Opolu i Wrocławiu oraz Okręgową Radę Adwokacką w Warszawie. Program konferencji i lista mówców: <https://www.uni.lodz.pl/wydarzenia/szczegoly/30-lat-czlonkostwa-polski-w-europejskiej-konwencji-prawa-czlowieka> (dostęp: 22.03.2024 r.).

3 Declarations from the Minister for Foreign Affairs of Poland, dated 1 March 1993, registered at the Secretariat General on 16 March 1993 – Or. Fr.: „The Government of the Republic of Poland, in accordance with Article 25 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental freedoms signed in Rome on 4 November 1950, declares that it recognises for a period of three years as from 1 May 1993 the competence of the European Commission